جام جم

ISSN1735-3637 ■شاپا:
■پایگاه اطلاع‌رسانی: www.jamejamdaily.ir
■پست الکترونیکی: info@jamejamdaily.ir

پنجشنبه ۱۹ خرداد ۱۴۰۱ | ۹ ذی‌القعده ۱۴۴۳ | ۲۰ صفحه | سال بیست‌وسوم - شماره ۶۲۳۲ | استان تهران و البرز ۳۵۰۰ تومان - دیگر استان‌ها ۲۵۰۰ تومان | Thursday -Jun9th,2022 |

■روزنامه فرهنگی، اجتماعی صبح ایران ■صاحب امتیاز: سازمان صدا و سیمای جمهوری اسلامی ایران ■

■تهران، بلوار میرداماد، جنب مسجد الغدیر، شماره ۱۲۹
■تلفن: ۲۳۰۰۴۰۰۰-۰۲۱ ■دورنگار تحریریه: ۲۳۰۰۴۴۳۳
■سازمان توزیع: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■کدپستی: ۱۹۱۱۶۱۸۴۱۳
■امور مشترکین: ۶۱۹۳۳۱۱۵ ■سازمان آگهی‌ها: ۴۹۱۰۵۰۰۰
■شماره پیامک: ۳۰۰۰۱۱۲۴۰ ■تلفن گویا: ۲۳۰۰۴۴۴۴
■چاپ: چاپخانه روزنامه جام جم

حدیث

امام جواد (ع)

خداوند از آن کس خشنودتر است که خانواده خود را بیشتر در رفاه و نعمت قرار دهد.
بحارالانوار

واحه

مباش در پی آزار و هر چه خواهی کن
که در طریقت ما غیر از این گناهی نیست
حافظ

اوقات شرعی

اذان ظهر: ۱۳:۰۴	غروب آفتاب: ۲۰:۱۹
اذان مغرب: ۲۰:۴۰	نیمه شب شرعی: ۰۰:۱۱
اذان صبح (فردا): ۴:۰۲	طلوع خورشید (فردا): ۵:۴۸

انقراض زنبور!

به نظر می‌رسد باید از طعم ناب عسل طبیعی آرام‌آرام خداحافظی کنیم. چرا که خبر آمده زنبورهای عسل در سراسر جهان گرفتار یک ویروس کشنده شده‌اند که بال‌های آنها را از بین می‌برد. این ویروس که «تغییر شکل دهنده بال» نام دارد، برای اولین بار ۴۰ سال پیش شناسایی شده بود و به گفته دانشمندان، گونه جدیدی از آن بار دیگر رو به افزایش است.

آغاز محاکمه پلاتینی

دادگاه سپ بلاتر، رئیس سابق فدراسیون جهانی فوتبال و میشل پلاتینی، رئیس سابق اتحادیه فوتبال اروپا از دیروز در سوئیس آغاز شد. این دو نفر متهم به سوء مدیریت و سوءاستفاده مالی هستند و گفته می‌شود که رئیس فیفا در سال ۲۰۱۱ مبلغ دو میلیون دلار به آقای پلاتینی پرداخته است و در این پرداخت منافع فیفا در نظر گرفته نشده است. دادستان‌ها می‌گویند پلاتینی پول را بابت خدمات مشاوره‌ای دریافت کرده است که یک دهه قبل از آن انجام شده بود.

حکمت

نهج‌البلاغه حکمت ۲۴۱

■ بهترین اعمال و کارها، کاری است که نفس خود را به انجام آن به اجبار وادارى.

امروز در تاریخ

■ زادروز امین حیایی، بازیگر/ ۱۳۴۹
■ زادروز جانی دپ بازیگر آمریکایی/ ۱۳۴۲
■ زادروز جبار باغچه‌بان / ۱۲۶۴
■ سالمرگ چارلز دیکنز، رمان‌نویس اهل انگلستان/ ۱۲۴۹
■ شورش مردم تبریز علیه «شاه قاجار»/ ۱۲۸۷

یادداشت

نظارت بر طبابت

میثم اسماعیلی
روزنامه‌نگار

فهرست‌های رسمی و غیررسمی ساختمان‌های ناایمن در تهران دارد دست به دست می‌شود. برخی از نهادها، آن را تایید می‌کنند و برخی دیگر، زیر بار این فهرست نرفته‌اند اما همپوشانی برخی از نام‌ها در همه این فهرست‌ها جای تامل بسیاری دارد؛ چرا که برخی از این نام‌ها جزو مراکز پرتجمع شهری محسوب می‌شوند و برخی دیگر، جزو ساختمان‌های حیاتی همچون بیمارستان‌ها هستند.

تجربه غم‌انگیز متروپل، شکاف‌های عمیق این حوزه را آشکار کرده است. به عنوان نمونه در بخشی از فهرست‌ها، نام سه سالن سینما به چشم می‌خورد. سینما قیام در خیابان طالقانی که عمری بیش از نیم‌قرن دارد و یکی از کانون‌های تئاتر هم بوده است یا سینما فردوسی ۶۰ ساله به دلیل قرارگیریش در مرکز تهران به نامی آشنا برای شهروندان پایتخت تبدیل شده است. اما در کنار این موارد، وقتی خلاهای شهرسازی بیشتر به چشم می‌آید که به گفته‌های گذشته مسوولان در این حوزه نگاهی دوباره بیندازیم.

به عنوان مثال، چند سال پیش یکی از اعضای سازمان نظام مهندسی پایتخت به عنوان یکی از سه نهاد صدور مجوز و ناظر بر ساخت و سازها به صراحت اعلام کرده بود درصد قابل‌توجهی از ساختمان‌های تهران توسط افراد غیرمتخصص ساخته می‌شود. این موضوع با کنار هم قرار دادن آمارهای دیگر، آورده شگفت‌انگیزی به همراه دارد.

یکی از این آمارها مربوط به گزارش مجمع تشخیص مصلحت نظام در سال ۱۳۹۹ است، هر چند این گزارش به چالش کمبود پزشک پرداخته اما در جایی از آن به نقل از رئیس وقت سازمان نظام پزشکی اعلام شده است درصد زیادی از مجوزهای این سازمان برای طبابت پزشکان بلااستفاده مانده است.

به این معنی که درصد قابل‌توجهی از این افراد مجوز طبابت گرفته‌اند و طبابت نمی‌کنند. وقتی به حجم آپارتمان‌هایی که گفته می‌شود «پزشک ساخت» است دقت کنیم به چرایی غیرتخصصی بودن ساخت و سازها پی می‌بریم.

عکس روز

رهاسازی پرندگان وحشی آسیب‌دیده در همدان از قاب دوربین عادل باخدا این عکس باشکوه را ساخته است
عکس: ایرنا

حاشیه خبر

در هجوم متوالی اخبار بد، چقدر جامعه نیازمند یک نشاط جمعی است؟

آوار اخبار تلخ

پس از دو سال تجربه تلخ فراگیری کرونا، جامعه ایران آرام‌آرام گذر از این چالش را سپری می‌کند. خشنود از واکسیناسیون عمومی و کم شدن میزان قربانیان و مبتلایان روزانه که تمام ذهن، روان و اقتصاد خانواده‌ها را نشانه گرفته بود اما این خوشی طول نکشید. ساختمان ۱۰ طبقه متروپل، آوار و غم دوباره‌ای فراگیر شد. هنوز این اتفاق کمرنگ نشده بود که خبر خروج ریل و سیاهپوش شدن چند خانواده آمد. توالی مکرر اتفاقات تلخ و البته توجه عجیب رسانه‌ها به آن که احتمالا به دلیل تقاضای آن است، باعث شده بیش از پیش احساس کنیم چقدر نیازمند خبری خوش هستیم. حداقل رفتار گذشته جامعه هم نشان داده در این حوزه چندان پرتوقع نیست، زیرا همین جامعه که در آوار اخبار تلخ قرار گرفته با یک پیروزی ورزشی در فوتبال، والیبال یا کشتی شاد می‌شود. بررسی خلق و خوی شهروندان نشان می‌دهد ظرفیت و تاب‌آوری جامعه در رابطه با چنین اخباری، تکمیل شده و بیش از هر زمان دیگری در انتظار یک شادمانی کوچک است؛ چیزی که بسیاری از روان‌شناسان اجتماعی و کارشناسان حوزه اجتماعی هم بارها نسبت به آن هشدار داده بودند. اما لزوم نشاط اجتماعی، تنها به این مفهوم نیست که در انتظار قهرمانی در یک تورنمنت ورزشی باشیم، بلکه اساسا این شاخص با سیاستگذاری و برنامه‌ریزی به دست می‌آید. یکی از موضوعاتی که در هر جامعه‌ای به‌ویژه در حوزه سیاستگذاری باید مورد توجه قرار گیرد بحث نشاط اجتماعی است که در راستای تقویت آن، امنیت اجتماعی، پویایی و مفید بودن نیز افزایش پیدا می‌کند. تقویت نشاط اجتماعی در جامعه به صورت تک عاملی نیست، بلکه مجموعه‌ای است از عواملی که در تقویت یا کاهش نشاط در افراد جامعه تاثیر دارند. انسان اساسا موجودی هدفمند و جویای نشاط، خوشبختی و سعادت است و تا وقتی به آنچه می‌خواهد دست نیابد احساس شادی، خوشبختی و سعادت نمی‌کند و تلاش هر انسان برای یافتن شادی و نشاط در آینده است و احساس نشاط اجتماعی یکی از مهم‌ترین پشتوانه‌ها به منظور مقابله با مشکلات اجتماعی است. وجود نشاط اجتماعی در جامعه، آثار و پیامدهای زیادی دارد. وقتی مردم جامعه از نشاط اجتماعی برخوردار باشند وفاق، همبستگی، تعلق اجتماعی، تعاملات اجتماعی مطلوب، رضایت از زندگی، سلامت روانی و اجتماعی افراد افزایش پیدا می‌کند و به موازات آن آسیب‌های اجتماعی نیز کاهش می‌یابد، چرا که مشارکت اجتماعی و مسوولیت‌پذیری میان مردم بیشتر می‌شود و مردم آن جامعه احساس زنده بودن می‌کنند. حادثه خبر نمی‌کند، شاید حتی گریزی از اتفاقی همچون خروج قطار از ریل نباشد اما در سوی دیگر می‌توان با سیاستگذاری درست و حتی بلندمدت میزان نشاط و شادمانی اجتماعی را افزایش داد.

نکته روز

نگاهی به مهم‌ترین حوادث ریلی اتفاق افتاده در ایران

راندن مرگ روی ریل

صبح دیروز با یک خبر تلخ آغاز شد. خروج واگن‌های قطار از خط مشهد به یزد تا آخر وقت دیروز باعث ازدست‌رفتن جان عزیز ۲۱ نفر شد. انتقاد از وضعیت ریلی ایران شاید کار ساده‌ای به نظر برسد اما باید نگاهی آسیب‌شناسانه به این موضوع داشت.

سنجه اولیه برای هر آسیب‌شناسی در دست داشتن داده‌های آماری و بررسی جایگاه خودمان در رابطه با این حوادث احتمالی است. متاسفانه آمارها هم نشان می‌دهند که وضعیت حوادث ریلی ایران چندان مناسب نیست.

براساس گزارش عمومی ایمنی اتحادیه جهانی راه‌آهن‌ها، در سال پیش تعداد حوادث مهم گزارش‌شده در ۱۰ سال گذشته افزایش داشته اما در همین گزارش، عنوان شده سوانح ایران فقط در یک سال بیش از چهار برابر متوسط جهانی و ۲۹ برابر روسیه است یا در یک فقره آماری دیگر از زبان رئیس وقت دانشگاه علم و صنعت، اعلام شده میزان حوادث ریلی ایران، هشت برابر میانگین حوادث ریلی اروپاست. هرچند پرواضح است که دلایل هر اتفاق ریلی در ایران مشابه دیگری نیست اما به نظر می‌رسد باید برای توالی مکرر اتفاقاتی این چنین فکری کرد.

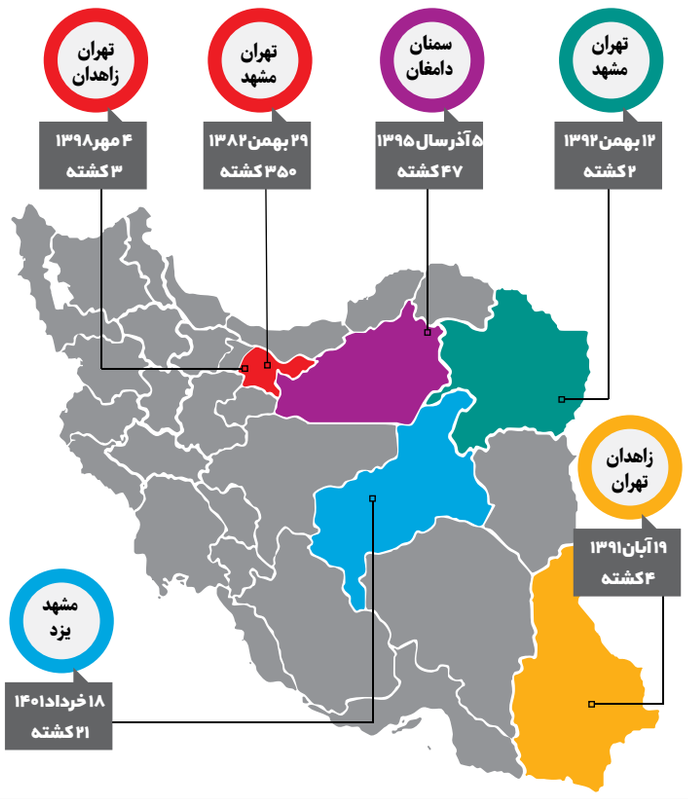

چهره‌ها

۱ فرش به عرش می‌رسد؟

در همین فاصله یک‌ساله از حضور عزت‌ا.. ضرغامی در وزارتخانه میراث و گردشگری، او به یکی از پرخبرترین اعضای کابینه تبدیل شده است. هرچند تصمیمات و انتصابات عجیب و اظهارات پرحاشیه هم کم نداشته است، از انتصاب یک فرد بدون هیچ سابقه در حوزه فرش بر موزه فرش ایران گرفته تا بی‌احتیاطی در دست گرفتن شیء تاریخی اما بی‌انصافی است این را هم نگوییم که بسیاری از اهالی رسانه به نوعی در رابطه با رفتارهای او مته به خشخاش می‌گذاشتند و حرف‌ها، گفته‌ها و رفتارهایش را بزرگنمایی می‌کردند. او حالا در سفرش به مازندران در رابطه با صنایع‌دستی حرف زده و در بخشی از گفته‌هایش به فرش ایران اشاره و تصریح کرده است: «صنعت فرش یکی از مصادیق بارز صنایع‌دستی است که در سال‌های اخیر با مجوزهای قانونی این صنعت به حوزه صمت منتقل شد. البته به تازگی گفت‌وگوهایی برای بازگشت صنعت فرش به خانه اصلی خودش صورت گرفت که نیاز به بررسی دارد تا تصمیم نهایی اخذ شود.» گفته‌های او کمی دوستداران صنایع دستی ایران را خوشبین کرده است. با روی کار آمدن ضرغامی، طرح جداسازی مرکز ملی فرش ایران از وزارت صمت و پیوستن آن به وزارت میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مطرح شد. این طرح که در اردیبهشت امسال از سوی رئیس مرکز ملی فرش منتفی اعلام شده بود، حالا بار دیگر با تاکید جدید وزیر میراث فرهنگی، گردشگری و صنایع دستی مبنی بر بازگشت مرکز ملی فرش به این وزارتخانه، منتفی و تمام شده به نظر نمی‌رسد.

۲ احساسی که مُرد

این‌که تیم‌های محبوب و پرطرفدار فوتبال یکباره به اسطوره‌های خود پشت می‌کنند، بی‌سابقه نیست. هنوز یادمان نرفته که رئال مادرید، ایکر کاسیاس را به بدترین شکل ممکن از تیمش کنار گذاشت یا در همین تیم، رائول یا حتی راموس را می‌توانیم مثال بزنیم. حتی لیونل مسی و بارسلونا که رکوردی در این باشگاه نیست که ردی از این بازیکن در آن هویدا نباشد. تازه‌ترین نمونه از این روابط شکست‌خورده را باید به نام رابرت لواندوفسکی و بایرن مونیخ سند بزنیم. رابطه‌ای که شاید با شناخت زمینه‌ای‌مان از فوتبال آلمان باورنکردنی باشد. او با زدن ۳۴۴ گل، نقش پررنگی در قهرمانی‌های داخلی و بین‌المللی سال‌های اخیر بایرن داشت، با این حال، موضع سختگیرانه باشگاه علیه جدایی‌اش می‌تواند یک پایان تلخ را رقم بزند. ستاره لهستانی که یک سال دیگر از قراردادش باقی مانده، برای اولین بار، علیه بایرن مصاحبه تندی داشته و تاکید کرده حسی که نسبت به این باشگاه داشت، مرده است. ماه گذشته بود که لواندوفسکی ۳۳ ساله درخواست جدایی‌اش را به باشگاه ارائه کرد ولی مدیران بایرن به‌شدت با آن مخالفت کردند. او در واکنش به مخالفت باشگاه گفت: «من فقط می‌خواهم از بایرن جدا شوم اما آنها نخواستند به حرف من گوش کنند. چیزی درون من مرد و اوضاع دیگر مثل قبل نمی‌شود.»

۳ مدرک و دیگر هیچ

شمایل دهه عجیب شصت را می‌توانیم در وضعیت نظام آموزشی آن زمان مشاهده کنیم، هرم جمعیتی ایران به گونه‌ای بود که حجم قابل‌توجهی دانش‌آموز به نظام آموزشی افزوده شده بود و جریان‌هایی به یکباره چنان حجمی از مدرک‌گرایی را تبلیغ می‌کردند که کمتر خانواده‌ای را می‌شد در آن زمان یافت که کعبه آمال‌شان برای فرزندان‌شان مدرک لیسانس نباشد. همین ذهنیت چنان غالب شده بود که تا چند دهه پس از آن ادامه داشت. به این معنا که خانواده‌ها تنها راه رستگاری فرزندان را تحصیلات آکادمی می‌دانستند اما خیلی زود پیامدهای منفی این وضعیت به چشم آمد. یکی از آشکارترین‌شان حجم قابل‌توجه فارغ‌التحصیل بیکار بود که به جامعه اضافه می‌شد. این فارغ‌التحصیلان بدون مهارت بودند و همین کارشان را سخت‌تر می‌کرد. ثبت‌نام نشدن بسیاری از داوطلبان کنکور با وجود مجاز شدن در انتخاب رشته در چند سال گذشته نشان داد این ذهنیت هم آرام‌آرام دارد از بین می‌رود. حالا محمد مخبر، معاون اول رئیس‌جمهور هم دوباره هشدار داده، مدرک‌گرایی بدون توجه به نیازهای بازار یکی از مهم‌ترین مشکلات کشور در نظام آموزشی و تربیتی است. او گفته باید در زمینه تربیت نیروی متخصص در بنگاه‌های کوچک اقتصادی و همچنین مشاغل خانگی سرمایه‌گذاری اساسی شود.

۴ بچرخ تا بچرخیم

بیش از صد روز از آغاز درگیری روسیه و اوکراین می‌گذرد، یکی از پیامدهای این جنگ از همان ابتدا تحریم افراد روس در جای جای جهان بود، از حذف تیم ملی فوتبال روسیه در مقدماتی جام جهانی گرفته تا اجازه نیافتن تنیسورهای روس به ویمبلدون و حتی حذف کرسی داستایوسکی در دانشگاهی در میلان ایتالیا! این ماجرا آن‌قدر شور بود که حتی صدای بسیاری از مخالفان روسی را هم درآورد اما حالا وزارت خارجه روسیه در واکنش به تحریم‌های اقتصادی روزافزون واشنگتن علیه این کشور، جمعی از شهروندان آمریکایی از جمله رئیس کمپانی نتفلیکس را در فهرست سیاه خود قرار داده است. روسیه برای تحریم رئیس نتفلیکس دلایل خوب و موجهی دارد، کمپانی نتفلیکس تنها چند روز پس از حمله روسیه به اوکراین اعلام کرد از قانون جدید روسیه که سرویس‌های بزرگ استریم را به پخش ۲۰ کانال دولتی این کشور از جمله ان‌تی‌وی و چنل وان ملزم می‌کند، پیروی نخواهد کرد. این غول صنعت استریم، اوایل اسفند نیز اعلام کرد تمام تولیدات انحصاری خود را در روسیه متوقف می‌کند و سپس بساط خود را به طور کامل از این کشور جمع کرد. نتفلیکس از سال ۲۰۱۶ سرویس استریم خود را در روسیه راه‌اندازی کرده بود. این کمپانی به دنبال اتخاذ سیاست‌های جدید علیه روسیه، ۷۰۰ هزار مشترک خود را در این کشور از دست داد.

در ستایش قوهای سپید

مفهوم هواداری تیم‌های فوتبال به‌ویژه در ایران با رفتار هواداران تیم فوتبال ملوان بندرانزلی چند پله پیشرفت داشته است. اساسا در ایران مفهوم هواداری فوتبال با آنچه در تیم‌های حرفه‌ای جهان فوتبال می‌دیدیم تفاوت‌های آشکاری داشته است. نه که در دیگر ورزشگاه‌ها شاهد فحاشی و سنگ‌پرانی نباشیم اما این حجم از تعصب که به بروز خشونت منجر شود و البته تکرار مداوم آن را در کمتر کشور صاحب فوتبالی می‌توان دید، چرا که اولین ابزار بازدارنده این هواداران خشونت‌طلب، محرومیت آنها از ورود به ورزشگاه و جریمه‌های کلان این تیم‌ها از میزبانی و ... بوده است.

حالا اما هواداران ملوان بندرانزلی ثابت کرده‌اند در این حوزه حداقل در ایران پیشرو هستند. از احترام تمام‌قد این باشگاه به هواداران خود گرفته که آنها را در تمام سال‌های سقوط به دسته پایین‌تر و کسر امتیازهایی که دامن آنها را گرفت در کنار خود می‌دیدند تا حالا که با قهرمانی در لیگ دسته اول توانسته‌اند به سطح اول فوتبال ایران بازگردند. انزلی یکی از معدود شهرهایی است که تیم‌های متمول و بزرگ پایتخت در آن شهر، غریبه هستند.

به این معنا که تیم اول اهالی این شهر، ملوان است و بس. در زمان بازی این تیم، شهر رنگ و بوی دیگری دارد و جنب‌وجوش مردم در سطح شهر هویداست. حالا قوهای سپید فوتبال ایران به لیگ برتر بازگشته‌اند و پس از چند سال دوری از چنین شور و شعفی امسال دوباره شاهد آن خواهیم بود.